

KERKDIENTEN

COMMUGNY – 11.00 uur Temple Saint-Christophe
14 mei om 11:00 uur – Ds. Frans Bouwen en Ds. Buunk
4 juni om 11:00 uur – Pinksterdienst – Ds. Frans Bouwen
13 augustus om 11:00 uur – Indië Herdenking 15 augustus 1945 Frans Bouwen
10 september om 11:00 uur – Château de Bossey – Buitendag Ds. Frans Bouwen en Jan Tom Schneider
<i>Voor de dienst in Commugny kunt u rond half elf van de trein in Coppet gehaald worden (contact M. Bruning, Scriba).</i>
De verdere diensten in 2017 zullen worden gehouden op: 15 oktober, 12 november, 17 december (Kerstviering), 25 december

De Achtste Brief van Frans aan de NPG rondom het Meer van Genève

Gemeente van Christus!

Afgelopen maand vonden er in Nederland verkiezingen plaats. Dan wordt een ieder die stemgerechtigd is gevraagd haar of zijn stem uit te brengen. Verkiezingen hebben dus met een keuze te maken. Een keuze maken, kiezen, is belangrijk want kennelijk bestaat het leven dat wij zelf hebben ingericht uit zoveel verschillende zaken en dingen dat daardoor een keuze maken essentieel wordt. Wie niet kan of wil kiezen kan hopeloos verloren raken in een teveel van aanbod dat het leven nu eenmaal met zich meebrengt. Ook één van onze Kringen, te weten de Genève kring, ging aan de slag met dit thema van een keuze maken, kiezen, en deed dit op grond van de dieptevraag naar wat eigenlijk de zin van het leven is. De zin van het leven is in wezen het leven van de zin, de betekenis, die je aan het leven geeft. En die zingeving is afhankelijk van een keuze die je

maakt, moet maken, kan maken of wilt gaan maken. Het is dus niet een afwachten totdat je van veraf kijkende gaat begrijpen wat ooit een zin van het leven kan zijn. De zin van het leven komt nooit alleen maar van buiten naar je toe maar is verweven met het leven zelf waar je als mens onderdeel van bent. Althans, dat is de wijze waarop de Bijbel er mee om gaat. Met name in de eerste Vijf Bijbelboeken van Mozes, oftewel de Thora, die leer, 'Weisung' (volgens de Joodse filosoof Martin Buber), en richtingwijzer betekent, wordt de zin van het leven duidelijk gemaakt doordat God het leven in de neus van de mens blaast zodat die mens tot een aanspreekbaar levend wezen wordt. Die mens staat dus vanaf zijn geboorte in relatie, in ontmoeting, in dialoog met God en krijgt daarbinnen te maken met een vrije keuze: wel of niet meedoen met waar het God voortdurend om gaat in de wereld van elke dag. Met name in het tweede boek van de

Thora – in Deuteronomium – wordt aangegeven dat die keuze gaat om een keuze ten leven of ten dode (Deuteronomium 30 vers 19). 'Kies dan het leven' wordt aanbevolen van de kant van God. Dat is een heel belangrijke aanbeveling, want gemerkt en ongemerkt kiezen wij niet altijd voor het leven, maar eerder voor wat het leven tegen houdt, of zelfs kapot maakt. Al eeuwenlang hebben we strijd gevoerd om eigen belangen te rechtvaardigen, we hebben zelfs godsdienstoorlogen gevoerd en gaan daar nog mee door ook. We bedreigen elkaar weer nucleair en we staan toe dat honger en armoede velen treffen naast ons in deze zelfde wereld. Niet alleen daar, ook in onderlinge verhoudingen en relaties kunnen ontwikkelingen ontstaan waardoor we elkaar het leven zuur maken, onszelf onmogelijk maken, uitgroeien tot bronnen van jaloezie, haat en wantrouwen, of anders: we vereenzamen waar het leven ons door allerlei gebeurtenissen en ervaringen nauwelijks iets meer kan zeggen. Allemaal leidt dit niet ten leven, maar ten dode, in de zin van dat het een dood einde kent. God wil echter een definitieve zich telkens opnieuw herhalende keuze ten leven. Die keuze is een drastische, en kan haaks komen te staan op wat wij naar onszelf toe interpreteren als waar, wijs en ook goed. En zo kan de apostel Paulus al aan Korinthe schrijven : 'Want er staat geschreven: Ik zal de wijsheid van de wijzen verloren doen gaan en het verstand van de verstandigen zal Ik teniet doen. Waar is de wijze? Waar de schriftgeleerde? Waar de redetwister van deze wereld? Heeft God niet de wijsheid van deze wereld

dwaas gemaakt? (1 Korinthiërs 1:19,20)'. En dat gaan we in de komende weken van Lijdenstijd ook weer bezien en gedenken: een keuze van God in Jezus Christus ten leven te midden van alles dat ten dode ageert. Hoe is het mogelijk dat Jezus in dat lijden terechtkwam, dat God helemaal niets kon doen om Hem te redden van die walgelijke executie aan het Kruis, dat bedoeld was voor de laagste categorie van uitgestoten slaven? Dat geen keuze meer gemaakt kon worden en, zoals sommigen van ons hebben moeten meemaken, dat God een Kind verloor aan de dood? Maar we zien ook dat de keuze voor het leven gebaseerd is op ware liefde en trouw. En die liefde en trouw kunnen wat dood maakt niet verslaan, maar wel 'door-gronden'. Zo gaan we tijdens de Lijdenstijd symbolisch 'door de grond' – het Lijdensverhaal spreekt zelfs van een trillen van de grond na Jezus' sterven, van een aardbeving! –; echter, op een totaal andere en volstrekt nieuwe wijze en haaks op onze waarneming en het maken van keuzes blijft God liefdevol en trouw, en kiest blijvend voor het Leven, door opstaan van dood vandaan, en door opnieuw te gaan staan met Jezus voor ons, toekomstgericht,... Uw Koninkrijk kome! Met die hoop in volharding wens ik jullie na de Lijdenstijd Goede Paasdagen toe.

Deze brief schrijf ik jullie op Wereldgezondheidsdag 7 april 2017 te Voorburg, de dag van de oprichting van de Wereld Gezondheids-organisatie (WHO) in 1948 waar onze voorzitter van de Kerkenraadzo lang bij gewerkt heeft.

Ds. Frans Bouwen

Dit **gedichtje** van Ida Gerhardt werd voorgedragen tijdens de Paasdienst van 16 april.

Christus als hovenier

Zij dacht dat het de hovenier was (Joh. 20: 15)

Eén Rembrandt kende als kind ik goed :
de Christus met de grote hoed
wandeland in de ochtendstond.
En, naar erbij geschreven stond :
Hij was een hovenier.

En nòg laat ik mijn tranen gaan
als in de gaarde ik Hem zie staan,
en - wat terzijde - in stille schrik
die éne, zij die dacht als ik:
Het was de hovenier.

O kinderdroom van groen en goud -
géén die ontnam wat ik behoud.
De laatste hoven naderen schier
en ijler wordt de ochtend hier.
Hij is de hovenier.

Uit : De hovenier (1961), Ida Gerhardt (1905 - 1997)
Opgenomen in Verzamelde gedichten, Atheneum - Polak & Van Genneep,
Amsterdam 1985

Bij de diensten

Op zondag 14 mei hoop ik de dienst samen te doen met Ds Bernard Buunk!!
Hij zal het over 'de kracht van de naam' gaan hebben aan de hand van Maria van Magdala.

Ik doe de Pinksterdienst op 4 juni die hoogstwaarschijnlijk ook een doopdienst gaat worden.

De Buitendag zal tevens als opening gehouden worden op zondag 10 september; dus niet in juni. Het zal waarschijnlijk gehouden worden in en bij het Chateau de Bossey te Céligny. De dienst is daar dan in het prachtige kasteelkapelletje, waarna wij naar buiten treden, zo iets.

Nederlandse Protestantse Gemeente Rondom het Lac Lemman

Notulen van de Gemeentevergadering 12 maart 2017

De gemeentevergadering werd gehouden op zondag 12 maart 2017 te Commugny.

Voorzitter: (vervangend) Hans van Zoonen

Scriba: Mark Bruning

Aanwezig: 26 leden

Bericht van verhindering: 1

Agenda:

1. Opening
2. Diakonie
3. Verslag van de Financiële Commissie
4. Verslag van de Controle Commissie
5. Verslag van de predikant Ds. Frans Bouwen
6. Rondvraag
7. Sluiting

1) Opening

De voorzitter opent de vergadering om 13.00 uur en heet de aanwezigen van harte welkom.

2) Diakonie

Het verslag van de Diakonie zal in het April nummer van Kontakt verschijnen

3) Verslag Financiële Commissie

E. Vogelesang (EV) geeft aan dat de inkomsten over 2016 rond de CHF 4,000 hoger liggen dan in het budget dankzij een anonieme gift ter gelegenheid van de beroeping van ds. Frans Bouwen. De werkelijke kosten zijn in de lijn der verwachtingen. Voor de begroting voor 2017 moet rekening worden gehouden met sociale lasten (AVS en pensioen-premie) aangezien Dominees niet onder de veronderstelde uitzondering blijken te vallen voor niet-ingezetenen die hier te lande minder dan 90-dagen per jaar werk verrichten. De kosten in het budget voor 2017, zoals veronderstelt, zullen dienovereenkomstig tussen de CHF 3,000 en CHF 4,500 hoger uitvallen. Dit vertaalt zich in een tekort van tussen de CHF 20,000 en CHF 21,000 wat overeenkomt met het tekort voor 2016.

Voor de gedetailleerde balans en inkomsten & uitgaven tabellen wordt verwezen naar het februari nummer van Kontakt.

Mevr. G. Verburg stelt twee vragen:

- Waarom is het repatrieringsfonds afgeboekt?
EV legt uit dat Ds. Lia Wolters-Berghout geen reden had om er gebruik van te maken. De reserve voor een repatriëring is niet langer nodig. Het fonds is overgeboekt naar de reserve (Werkfonds).
- Hoe worden leden van de Gemeente benaderd om te betalen?
EV legt uit dat dat via Kontakt gaat. Er is dus geen jaarlijks rondschrijven. Wel worden sommige leden soms persoonlijk benaderd.

Vervolgens ontstaat er een discussie over het bijdragen aan de NPG en de manier waarop. Wij hebben nu een nieuwe Dominee. Het feit dat ds. Frans Bouwen er is, is het gevolg van een beslissing die de gemeente heeft genomen. Dat brengt een verantwoordelijkheid en een financiële verplichting met zich mee. Degenen die trouw betalen begrijpen dat, waarvoor zeer veel dank! Volgens Mevr. L. van Daalen is dat echter een redelijk klein groepje. Het doel is om ook zij die niet bijdragen waar mogelijk te betrekken bij het financiële wel en wee van de NPG. In het Engels vertaalt zich dat in "Ownership" nemen. Er actief bij horen en er zorg voor dragen... er zich verantwoordelijk voor voelen. EV heeft een overzicht van categorieën bijdragen wat wellicht als leidraad zou kunnen dienen. Het financiële jaar begint op 1 januari. Het zou mooi zijn om de bijdragen in het eerste kwartaal te mogen ontvangen. Er wordt van diverse kanten geopperd om de maandelijkse bijdragen in Kontakt te vermelden.

De Voorzitter bedankt de FC voor al het werk dat door de commissie wordt verricht. De vergadering ontvangt het verslag met applaus.

4) Verslag van de KAS Controle Commissie

J. van der Maas en H. Verweij hebben de boeken zoals bijgehouden door de Financiële Commissie vertegenwoordigd door EV en J. Vos gecontroleerd en in orde bevonden. Dit is bij brief van 6 februari, 2017 aan de Kerkenraad medegedeeld. Zij stellen de vergadering dan ook voor de Financiële Commissie décharge te verlenen over het jaar 2016, en tevens de Controle Commissie décharge te verlenen over dezelfde periode.

De vergadering accepteert de Winst en Verliesrekening over 2016 en bevestigt beide decharges en bedankt de commissies met applaus.

5) Verslag van de predikant Ds. Frans Bouwen

Het volledige verslag van de predikant verscheen in het april nummer van Kontakt. De voorzitter bedankt Ds. Frans Bouwen voor al het verrichte werk. De vergadering ontvangt het uitgebreide verslag met applaus.

Dhr B. Steenbergen merkt op dat de dominee energiek is en dat voortreffelijk uitstraalt. Mevr. G. Verburg vindt de thematische benadering en liturgie bemoedigend evenals de keuze van nieuwe liederen. Dhr. Geert van Mesdag heeft de nieuwe dominee de afgelopen maanden redelijk kritisch gevolgd en is zeer tevreden voor het enthousiasme gedurende elke dienst en dankt de dominee.

De Voorzitter dankt de dominee voor inzet, enthousiasme en betrokkenheid.

6/7) Rondvraag en sluiting. Er zijn geen vragen

Daar er geen verdere vragen meer zijn bedankt de voorzitter de leden voor hun aanwezigheid en sluit de vergadering om 14.10 uur en wenst iedereen een behouden thuiskomst.

Hans van Zoonen, Voorzitter (vervangend)
Mark Bruning, Scriba

Van de Predikant, van Frans - 1

Nogal wat NPG-gemeenteleden en op andere wijze betrokkenen hebben mij verteld over hun ervaringen in het voormalig Nederlands Indië, voor, in en na de Tweede Wereldoorlog. Ook leven herinneringen voort in generaties die volgden en volgen. Daarom lijkt het mij goed om dit jaar als kerkgemeenschap niet alleen stil te staan bij de dodenherdenking van 4 mei en de bevrijding op 5 mei in Nederland, maar ook aandacht te besteden aan 15 augustus, de dag van de capitulatie van Japan. Ik hoop die week van 15 augustus extra aanwezig te zijn in jullie midden. Bij de Stichting Indië Herdenking -www.indieherdenking.nl - vond ik de volgende beschrijving:

Herdenking Japanse capitulatie en bevrijding van Nederlands-Indië. Jaarlijkse herdenking van het einde van de Tweede Wereldoorlog in Zuid-Oost Azië.

Nederland wordt bevrijd op 5 mei 1945. Op die datum is er in voormalig Nederlands-Indië echter nog geen bevrijding. De Japanse overheersing van het voormalig Nederlands-Indië drukt in de hierop volgende maanden nog zwaar op

alle inwoners van dat land en ver daarbuiten.

De aandacht van de (Nationale) Herdenking op 4 mei gaat vooral uit naar de gevolgen van de oorlog tegen nazi-Duitsland. De dag erna is gereserveerd voor de feestelijke viering van de bevrijding van de Nazi bezetter.

De geschiedenis van de mensen met een Indische oorlogsachtergrond is echter zó anders verlopen dat de activiteiten op 4 en 5 mei niet genoeg bij de behoeften van deze groep blijken aan te sluiten.

Pas op 15 augustus 1945 kwam er een einde aan de oorlog in dit gebied door de capitulatie van Japan. Dit betekende echter nog niet dat er sprake kon zijn van een echte bevrijding. Toen Japan zich overgaf, waren er nog geen geallieerde troepen Indië binnengetrokken. De Japanse militairen kregen de opdracht de orde en rust te bewaren totdat de geallieerde troepen de macht konden overnemen.

Maar twee dagen na de capitulatie van Japan op 17 augustus 1945 besloot een invloedrijke groep Indonesiërs onder druk van hun jonge achterban Indonesië onaf-

hankelijk te verklaren zowel van Nederland als van Japan. Als gevolg daarvan begonnen Indonesische strijdgroepen alles in het werk te stellen om wapens van het Japanse leger te bemachtigen om te voorkomen dat de Nederlanders hun voormalige machtspositie zouden terugkrijgen. Het begin van de onafhankelijkheidsoorlog was een feit en ging met veel geweld gepaard.

Velen, ex-kampers en buitenkampers, waaronder Indo-Europeanen en Chinezen, belandden in een concentratiekamp nu onder het regime van Indonesische "vrijheidsstrijders."

Onafhankelijkheid

Deze oorlog leidt uiteindelijk tot de onafhankelijkheid van Indonesië op 27 december 1949. Als gevolg daarvan worden velen gedwongen te kiezen tussen Nederland en Indonesië. Keuze tussen blijven en vertrekken. Honderdduizenden worden daarom in de jaren na 1945 (nood)gedwongen naar Nederland verscheept. Dit betekent dat tot in de jaren zestig zo'n 300.000 personen vanuit Indonesië naar Nederland komen. Velen zijn nog nooit in Nederland geweest en hebben op de een of andere manier hun wortels in Indië. Hollanders, Indo-europeanen ("Indo's") en de groep Ambonezen / Molukkers en Chinezen.

Ondanks hun eigen (vaak dramatische) oorlogsgeschiedenis, wordt hen duidelijk gemaakt dat in Nederland een "eigen oorlog is geweest waardoor er geen ruimte blijkt te zijn voor de verhalen over die verre Aziatische oorlog".

Dit heeft onder andere tot gevolg dat het einde van de Tweede

Wereldoorlog voor veel Indische mensen niet een periode van herstel inluiddt, maar eerder een markering blijkt te zijn van voortschrijdend verlies: van have en goed, status en geboorteland. Soms zelfs van identiteit. Kortom, compleet verlies van een manier van leven.

Er rest de betrokkenen niets anders dan het zich zo geruisloos mogelijk aanpassen aan de in het nieuwe vaderland heersende cultuur. Onder andere door het hanteren van een eigen "Indische" arbeidsethos: extra hard werken.

De 15e augustus is elk jaar de dag waarop al die ingrijpende gebeurtenissen kunnen worden herdacht in gezelschap van personen met een gedeelde "Indische" achtergrond.

De eerste herdenking op 15 augustus komt op initiatief van ir. G.S. Vrijburg in 1970 in Den Haag tot stand. Hierbij zijn H.M.Koningin Juliana, H.K.H.Prinses Beatrix en Z.K.H.Prins Claus aanwezig zijn.

Na deze, oorspronkelijk als eenmalig bedoelde gebeurtenis, blijkt dat velen behoefte hebben aan een herhaling van deze gelegenheid tot herdenken en ontmoeten. In 1980 wordt de Stichting Herdenking 15 augustus 1945 opgericht met Z.K.H. Prins Bernhard als beschermheer om een jaarlijkse herdenking en ontmoeting te organiseren. In dat jaar vindt een grootse herdenking plaats in aanwezigheid van H.M.Koningin Beatrix en Z.K.H. Prins Claus. Sedertdien wordt ieder jaar de herdenking op 15 augustus op wisselende plaatsen in het land georganiseerd.

"Indië" herdenking

Totdat in 1988 het Indisch Monument aan de Prof. Teldersweg in Den Haag wordt onthuld door H.M. Koningin Beatrix en de Indische gemeenschap eindelijk een eigen monument heeft waar men jaarlijks de overleden dierbaren kan herdenken.

Dit monument symboliseert het lijden van alle landgenoten in Azië tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Eer bewijzen

In 1999 heeft het kabinet Kok 15 augustus 1945 erkend als het officiële einde van de Tweede Wereldoorlog voor het Koninkrijk der Nederlanden. Vanaf dat moment wordt op deze dag op alle overheidsgebouwen gevlagd. Ook de media besteden zendtijd aan deze gebeurtenis.

Velen van de generatie die de Tweede wereldoorlog in Azië daadwerkelijk hebben meegemaakt zijn inmiddels overleden. Des ondanks wordt de jaarlijkse Herdenking op 15 Augustus druk bezocht.

Voor vele deelnemers is het de gelegenheid om stil te staan bij de

eigen herinneringen aan die periode. Om eer te bewijzen aan dierbaren die deze periode niet hebben overleefd.

Ook jongeren komen in toenemende getale naar de Herdenking. Veelal op uitnodiging van hun ouders of grootouders. Vaak ook uit eigen gezonde nieuwsgierigheid naar hun wortels. Uit respect voor hun (voor)ouders. Er is bij hen sprake van behoefte om verhalen te horen die eigen ouders en grootouders (nog) niet hebben kunnen of durven vertellen.

Bij de jongere generatie blijkt nu een groeiende behoefte aan persoonlijke verhalen over toen. Om te kunnen weten. Om de geschiedenis van zichzelf en die van de (groot)ouders beter te kunnen begrijpen.

De Herdenking wordt jaarlijks bijgewoond door vertegenwoordigers van de Nederlandse regering en van die van de toenmalige geallieerden. Hiermee toont men betrokkenheid bij en erkent men het belang van de Herdenking van 15 augustus 1945.

Van de Predikant, van Frans - 2

Olivier de Gaay Fortman is bereid gevonden (24 jaar - 15 september 1992) een stukje over 'Waarden' te schrijven dat hij in het najaar bij ons komt toelichten, waarschijnlijk een keer na een dienst. Hij is met zijn grootvader Bas co-auteur van het boek: de Grondwetwijzer.

Wat gegevens:

Cornelis Anthoniszstraat 28-3
1071 VV Amsterdam
e-mail:olivierfortman@hotmail.com
BSc Physics and Astronomy,
University of Amsterdam.

'De Grondwetwijzer' (Prometheus, Amsterdam 2017) is about the decline of values and morality in Dutch society as a consequence of losing sight of the constitution;

furthermore proposing an attempt to bring back the Dutch constitution in societal debate.

Waarden

"Het is niet moeilijk beslissingen te nemen als je weet wat je waarden zijn." Dit prachtige citaat van Roy E. Disney is van alle tijden; helaas zijn waarden hedendaags soms ver te zoeken. Waarom is dat erg? Wat hebben we aan *waarden*, kunnen we niet gewoon zonder?

Alles wijst op een volmondig 'nee'. Bezien vanuit politieke beschaving was 2016 een schokkend jaar. Het eindigde met de verkiezing van Donald Trump tot president van de Verenigde Staten van Amerika. Voor veel Amerikanen kwam dit hard aan. Hoe kon deze man president worden? Het illustreert hoe aan het begin van de 21^e eeuw het politieke toneel wereldwijd hevig is veranderd. In de westerse politieke geschiedenis is de parlementaire democratie niet onfeilbaar gebleken, in de Verenigde Staten noch in veel andere landen, waaronder Europese. Populistische leiders spelen in op gevoelens van groeiende ontevredenheid onder de bevolking. Onvrede over banenverlies, werkloosheid en tegelijkertijd achteruitgang in de zorg, angst voor verstoring van de eigen leefomgeving en toenemende terreur. Oorzaken ziet men in mondialisering, de financiële crisis, grote stromen vluchtelingen en terreuraanslagen deden de rest. In deze poel van ontevredenheid konden populistten wereldwijd hun kans grijpen door met 'antwoorden' te komen.

Veel van de beweringen van deze leiders berusten echter aantoonbaar niet op waarheid. Economische berekeningen voor door hen voorgestelde beleidsmaatregelen ontbreken, maar dat lijkt de bevolking niet uit te maken. Ook ontstond de idee om machthebbers in Europa bij sommige beslissingen buitenspel te zetten, aangezien men niet alle beslissingen meer toevertrouwd: de bevolking kreeg een directe stem. De referendumgedachte won veld, ook in landen met een lange traditie van parlementaire democratie. Inderdaad: het referendum ontstond om de wantrouwende burger tegemoet te komen. Het instrument werd door velen toegejuicht. Maar is de democratie er echt beter op geworden? Of heeft het de politieke verwarring alleen maar vergroot?

Zwitserland, het land waar u woont, is het bekendste en meest bejubelde voorbeeld van een referendumstelsel. Daar berust de volksraadpleging op regels vastgelegd in de grondwet zelf. Het Zwitserse systeem is geworteld in de eeuwenlange geschiedenis van de eedgenoten; daarom valt het niet zomaar over te brengen naar andere landen. Maar ook in Zwitserland blijkt het referendum in een tijd van politiek populisme tot vreemd staatsrecht te kunnen leiden. Zo werd in 2010 een volksinitiatief aangenomen om aan het grondwetsartikel over 'Kerk en Staat' de volgende bepaling toe te voegen: *Der Bau von Minaretten ist verboten*. Kerktorens wel, minaretten op moskeeën niet. In Europa heerste ontsteltenis: hoe

kon zo'n collectief discriminerende wijziging van de grondwet worden aangenomen? En dat in een land met een eeuwenoude traditie van vreedzaam samenleven in culturele diversiteit?

Antwoorden als populisme en referenda zijn geen echte antwoorden: ze lossen de problemen van ontevredenheid, angst en het afbrokkelend politiek vertrouwen niet op. Ze hebben gebleken niet bij te dragen aan het terugbrengen van vertrouwen en politieke stabiliteit. Een democratie zonder waarden ondermijnt de rechtsstaat. Dus moet er in een andere richting gezocht worden om onze uit balans geraakte samenleving weer politieke structuur te geven: *waarden* moeten teruggevonden worden.

Want ondanks alle schijnbare tegenslagen leeft er naar mijn mening bij velen van ons een besef van de prachtige vrije wereld waarin we leven. Ikzelf ben daar dankbaar voor, en trots. Ik ben trots op onze vrijheden; van onderwijs tot godsdienst, meningsuiting tot vergadering, levensovertuiging tot vereniging. Trots ook op de

rechtsstaat, die ervoor zorgt dat mensen het recht hebben op beschermde privacy, het recht om gelijk behandeld te worden als ieder ander die hetzelfde overkomt en het recht om de staat aan te spreken op contractbreuk of onrechtmatig handelen. En ik ben trots op de bijdrage die Nederland levert aan het bevorderen van de internationale rechtsorde.

Al die waarden! We leven met zoveel vrijheden! We worden beschermd door zoveel rechten! We hebben zoveel mogelijkheden tot democratische inspraak. Bij de onrust die heerst vraag ik me dan ook regelmatig af wat nu in wezen het probleem is. Niet de samenleving is het probleem, denk ik, maar het gebrek aan geloof daarin. Herleving van kernachtige principes kan onze maatschappij aan de basis versterken. Het terughalen van waarden is hard nodig. Help daaraan mee. *Het is niet moeilijk beslissingen te nemen als je weet wat je waarden zijn.*

Bijbelkringen

Genève Kring op **maandag 15 mei om 20.00 uur** bij de Heer en Mevrouw SLOOVES, Route de la Canche 127, F-FILLINGES.

We gaan door op de vraagstelling : 'wat zie je als de zin van het leven?' vanuit geloofs, agnostisch- en ethisch perspectief en vanuit de werkelijkheid van het dagelijkse bestaan. Deze keer concentreren we ons op Psalm 116 vers 3 uit het Liedboek met daarbij de opgeworpen vraag : 'gaat compassie samen met verantwoordelijkheid?'

'Entre Nous' Kring op **woensdag 17 mei om 10.30 uur** op een nader te bepalen adres.

Ook hier gaan we op verzoek van de deelnemers geïntroduceerd worden tot het nieuwste boek van Huub Oosterhuis (samengesteld door Kees Kok) getiteld 'Alles voor Allen'.

Kooger Kring op **woensdag 17 mei om 14.00 uur** bij Willie WESTERLAKEN, Chemin de la Faverge 8 te MIES.

We gaan door met het 'Onze Vader' en bespreken 'En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze'.

Mystiek Kring op **donderdag 18 mei om 10.00 uur** bij de heer en mevrouw VOGELEZANG, Chemin de Chantemerle 30, LULLY.

We lezen van het nieuwste boek van Huub Oosterhuis (samengesteld door Kees Kok) getiteld 'Alles voor Allen', en daarvan uit Hoofdstuk 'God' de pagina's 25-36, over de Naam en over Voorzienigheid.

Van de Kerkenraad

Met zeer grote vreugde heeft de Kerkenraad kennis genomen van het besluit van de heer Rick Nibbering om positief in te gaan op het verzoek van de Kerkenraad om toe te willen treden tot de Kerkenraad. Rick Nibbering heeft zich al in KONTAKT voorgesteld een paar maanden geleden. Hij is van Protestantse huize, woont in Lausanne, werkt als Senior Sales Officer bij Nestlé in Vevey, is in de 30, en kan per september 2017 toetreden. Ook neemt hij sinds kort deel aan de Genève Kring van de NPG. De Kerkenraad honoreert in deze de Kerkorde van de PKN met name ordinantie 3 artikel 6.4 dat luidt:

Bezwaren

Bezwaren tegen de gevolgde verkiezingsprocedure of tegen de bevestiging (dan wel in geval van een herverkiezing de verbintenis) van een gekozenen kunnen worden ingebracht door stemgerechtigde leden van de gemeente en dienen uiterlijk vijf dagen na deze bekendmaking schriftelijk en ondertekend bij de kerkenraad te worden ingediend.

Mochten er bezwaren zijn dan kunnen die aan de Kerkenraad schriftelijk en ondertekend bekendgemaakt worden uiterlijk vijf dagen na verschijning van dit nummer van KONTAKT.

Met hartelijke groet, Hans Hogerzeil, Voorzitter NPG Kerkenraad

Abraham, Hagar en Ismail

Abraham wordt vanwege zijn vaste geloof in God beschouwd als een oudtestamentische voorloper van de christenheid. Het overzicht van de afstamming van Jezus Christus begint met Abraham. Hij was de stamvader van het Joodse volk. Abraham was een voorbeeld voor gehoorzame gelovigen. Hij luisterde naar Gods wet, nog voordat deze op de Sinaïberg werd onthuld en werd daarmee een voorbeeld van gehoorzaamheid aan de Thora. Abraham zou in 2038 v. Chr. geboren zijn. Hij zou in 1863 v. Chr. overleden zijn. Hoewel God aan Abraham beloofde, dat zijn vrouw Sara een talrijk nageslacht zou krijgen, besloot zij toch Abraham met Hagar, een tien jaar trouwe slavin te laten slapen, met gevolg dat Hagar een zoontje baarde dat de naam Ismaël kreeg. Later werd Sara ook zwanger en God besloot met dit kind dat de naam Isaak kreeg, zijn verbond te sluiten. Na de geboorte van Isaak drong Sara er bij Abraham op aan Hagar en Ismaël de woestijn in te zenden. Hij bracht Hagar en Ismaël naar een dorre vallei in Arabië en hij liet hen daar achter nadat God hem had beloofd om voor hen te zorgen. Hagar begon te zoeken naar eten en water. Volgens de Koran ontstond er als antwoord op Hagars gebeden een bron aan de voeten van Ismaël (de Zamzambron). Uiteindelijk stopten passerende handelaren in de vallei en ze vroegen Hagars toestemming om hun kamelen te laten drinken. Na enige tijd besloten de handelaren zich te vestigen in de kleine vallei, uiteindelijk groeide deze nederzetting uit tot de stad Mekka. Toen Ismaël ongeveer 13 jaar was, bouwden Abraham en Ismaël samen de Ka'aba, een leeg kubusvormig gebouw, speciaal bestemd voor het aanbidden van de Ene God. Vijfentwintighonderd jaar later, in de tijd van de profeet Mohammed, was Mekka een belangrijke handelspost. Als de moslims in Mekka aankomen, verrichten ze een eerste tawaaf, dit is een ronde, tegen de klok in processie, rond de Ka'aba. Gedurende deze rondgang reciteren ze: 'Labbayka Allahumma Labbayk', dit betekent: 'Hier ben ik, tot uw dienst, O Allah, hier ben ik'. Pelgrims verrichten ook de sa'i. De Pelgrims rennen zeven keer heen en weer tussen de twee kleine heuvels Saf en Marwah. Daarmee wordt het verhaal van Hagars wanhopige zoektocht naar water en voedsel gesymboliseerd.

Waarom haten Joden en Arabieren elkaar? Als er een Bijbelse verklaring voor deze vijandigheid bestaat, dan gaat deze helemaal terug tot Abraham. De Joden zijn nakomelingen van Abrahams zoon Isaak. De Arabieren zijn nakomelingen van Abrahams zoon Ismaël. Isaak was de beloofde zoon die de beloften aan Abraham zou erven, terwijl Ismaël de zoon van een slavin was, wat grond was voor een zekere afgunst en vijandigheid. De belangrijkste reden voor de vijandigheid heeft een moderne oorsprong. Na de Tweede Wereldoorlog gaven de Verenigde Naties een gedeelte van het land Israël aan het Joodse volk. Israël heeft in Bijbelse zin een bestaansrecht in haar eigen land, God heeft het land van Israël aan de nakomelingen van Jacob, de kleinzoon van Abraham gegeven. Maar tegelijkertijd moet Israël naar vrede met de Arabische buurlanden streven en met deze landen respecteren. Psalm 122: 6 verkondigt: 'Bid voor Jeruzalem, bid om vrede en laat uw vrienden daar veilig zijn'.

Tot slotte laat ik het verhaal volgen van het grote offer van Abraham. Een Arabische versie.

Abraham die veel offerde, zei eens: 'Aan God die ons het leven schonk zou ik mijn eigen zoon offeren als Allah mij een zoon zou schenken' Toen zijn zoon Ismaël zeven jaar oud was kreeg Abraham 's-nachts op de achtste nacht van de maand dzu-al-hija in een droom de opdracht van God om zijn belofte gestand te doen en zijn zoon te offeren. Abraham besloot om honderd kamelen te offeren en smeekte Allah om dit offer in plaats van zijn kind te nemen. Maar de volgende nacht kreeg hij dezelfde droom. 'Doe je belofte gestand' Abraham wist nu zeker dat hij Ismaël moest offeren. Toen hij 's-morgens opstond zei hij tegen zijn vrouw Hagar: 'Kom, trek Ismaël zijn beste kleren aan en parfumeer hem met de beste parfum, want ik ga bij mijn Vriend op bezoek en ik neem Ismaël mee.

Abraham nam Ismaël bij de hand, ook nam hij een stuk touw mee. Ze gingen op weg naar Mina, zeseneenhalve kilometer buiten Mekka. Het kind holde en sprong vrolijk voor zijn vader uit. Daar kwam de duivel naar hem toe en zei: 'Abraham, wat ben je voor een vader, dat je je eigen zoon gaat doden?' Maar Abraham antwoordde: 'Ik heb dit bevel van de Almachtige God gekregen, die alles weet'. De duivel probeerde toen Hager aan het twijfelen te brengen door haar de ware reden van de reis te vertellen. Maar het lukte hem niet. Toen vertelde hij Ismaël zelf wat er ging gebeuren, maar ook het kind antwoordde hem, dat wat God beval gedaan moest worden. Abraham en Ismaël zaten nu samen aan de kant van de weg en Abraham vertelde de reden van hun tocht. Ismaël antwoordde: 'O' vader, volg het bevel van Allah. Ik zal gehoorzamen. Bind mijn handen en voeten vast, opdat ik u in mijn doodstrijd geen pijn kan doen. Als u jongens van mijn leeftijd tegenkomt, huil dan niet, wees niet bedroefd, want uw verdriet zou mij kwetsen.' Droevig luisterde Abraham naar de woorden van zijn zoon. Hij bedankte en omhelsde hem en kon zijn tranen niet langer bedwingen. 'Kom vader' zei Ismaël, 'laat ons niet langer wachten om het bevel van Allah te gehoorzamen'. Toen nam Abraham het mes in zijn handen en drukte het op de keel van Ismaël om hem te offeren, maar O wonder, het mes weigerde te snijden. Verbaasd sleep Abraham het mes opnieuw, maar het liet geen krasje achter op de huid van zijn zoon. Hoe was dit mogelijk? Abraham verloor zijn geduld en smeed het mes op de rots. De rots brak in stukken. Op wonderbaarlijke wijze begon het mes te praten: 'Jij wil snijden, maar het is de Almachtige, die messen laat snijden. Zelfs niet het kleinste haartje van je zoon zou ik kunnen krenken zonder zijn toestemming.' Ismaël zei: 'vader, laat ons samen de naam van Allah aanroepen, als u het mes op mijn keel zet.' Abraham drukte nogmaals het mes op de keel van zijn zoon en beiden riepen: 'Allahu Akbar, Allahu Akbar'. Het was de stem van de aartsengel Gabriel die verscheen aan Abraham met de woorden: 'Abraham, ik breng u de vredesgroet van de Heer van hemel en aarde. Hij schenkt u deze ram om te offeren in plaats van uw zoon.' Vader en zoon waren overgelukkig en begrepen dat er aan hun beproevng een einde was gekomen.

Het is de moeite waard om dit verhaal te vergelijken met het verhaal in Genesis. Ook is het interessant om te zien hoe de engel Djibriel deze beproevng vanuit het oude testament in het hart van Mohammed heeft

neergezonden. Ik laat nu dus volgen hoe in de Koran de bovenstaande gebeurtenis beschreven is. De Koran; Soerat as-saaffa 37, vers 100 – 113: 100 'Mijn Heer, schenk iemand die rechtschapen is. 101 Daarop verkondigden Wij hem het goede nieuws van een zachtmoedige jongen. 102 Toen die zover was dat hij met hem mee kon gaan zei hij: 'Mijn zoon, ik heb in mijn slaap gezien dat ik je zal offeren. Zie eens wat jij er van vindt': Hij zei: 'Mijn vader, doe wat je bevolen is. Je zult merken dat ik, als God het wil, iemand ben die geduldig volhardt.' 103 Toen zij zich beiden 'aan Gods wil' overgegeven hadden, en hij hem op zijn voorhoofd had neergelegd, 104 riepen Wij hem: Ibrahiem! 105 Jij hebt de droom doen uitkomen. Zo belonen Wij hen die goed doen. 106. Dit was duidelijk een beproeving. 107 En Wij gaven voor hem een geweldig offer in de plaats. 109 En Wij lieten voor hem een goede naam bij het nageslacht na. 109 Vrede zij met Ibrahiem! 110 Zo belonen Wij hen die goed doen. 111 Hij behoort tot Onze gelovige dienaren. 112 En Wij verkondigen hem het goede nieuws van Ishaak die een profeet uit het midden van de rechtschapenen zou zijn. 113 Wij zegenden hem en Ishaak. En onder hun nageslacht zijn er die goed doen en die zich duidelijk onrecht aandoen.

De Koran vermeldt nergens de naam van degeen die geofferd zou worden. Dat tot slot Ibrahiem en Isaak gezegend worden zou er op kunnen wijzen dat er slechts een enkele beproeving heeft plaats gevonden. Ook het feit dat de engel Djibriel de beproeving uit Genesis heeft neergezonden maakt het duidelijk dat er slechts sprake is geweest van één beproeving en dat het mooie verhaal van het offer van Ismaël op fantasie berust.

Geert van Mesdag
vanmesdag@bluewin.ch

Diaconale collecte Mei – Natty Petrosina, Argentinië

We hebben na lange tijd weer bericht ontvangen van Natty Petrosina.

Ondanks dat ze al 79 is, is Natty is nog altijd heel actief in het uitdelen van ontvangen goederen onder de armste mensen in Argentinië, van Patagonia tot Mendoza en Formosa. Door moeilijke economische omstandigheden zijn veel mensen afhankelijk van hulpgoedern.

Deze goederen ontvangt ze in haar verblijfplaats Bahia Blanca en worden daar door vrijwilligers gesorteerd, voor dat ze door het hele land vervoerd worden in grote trucks, die zij dan zelf begeleid in haar Toyota 4x4. Het gaat zoal om kleding, medicijnen, matrassen, dekens, diverse levensmiddelen zoals 50 kilo rijstzakken, pasta, etc.

Aan ons allen in Europa zendt Natty haar hartelijke dank ook namens de plaatselijke bevolking, voor onze hulp die haar veroorloven om te zorgen voor de armsten der armsten. Iedereen die het genoeg heeft gehad haar te ontmoeten is zeer onder de indruk van haar ongelooflijke energie.

Zoals altijd bevelen we ook deze collecte van harte bij u aan!
Frances Sandberg

NPG Financiën – Oproep voor de bijdragen

Vanaf de maand september is ds Frans Bouwen binnen de NPG als onze predikant aan het werk. Op 18 november werd hij in een feestelijke dienst als predikant bevestigd en ingezegend in het vertrouwde kerkje van Commugny. Vanuit Voorburg reist hij elke maand naar de Auberge Communale van Prangins van waaruit hij zijn werk verricht in ons midden, de kerkdienst, vier gesprekskringen en vele bezoeken. Velen hebben al persoonlijk met hem kunnen kennismaken omdat hij met verrassende intuïtie alle mogelijkheden aangrijpt om gemeenteleden, maar ook anderen binnen de grote groep van Nederlanders in onze regio, te leren kennen.

De NPG heeft het aantal kerkdiensten per jaar terug gebracht en heeft ook de inzet van de predikant moeten aanpassen aan de beschikbare financiële middelen. Door het krimpen van onze gemeente kwamen ook handen tekort om te functioneren op de oude manier.

Om de nieuwe opzet financieel te kunnen volhouden zijn een paar voorwaarden van essentieel belang:

1. Dat onze huidige leden bereid zijn hun bijdrage te handhaven of positief bij te stellen;
2. Dat de trend van een lichte toename van het aantal bijdragers zich voortzet (we groeiden in 2016 van 46 naar 50 families);
3. Dat alle deelnemers aan de verscheidene kringen tot de bijdragers gaan behoren (een oproep aan de kringleiders om dit onder de aandacht te brengen).

In dit Kontakt vindt U een BVR afgedrukt waarvan we hopen dat er ruim gebruik van zal worden gemaakt. Indien u meerdere BVR wilt ontvangen bel dan de penningmeester (021-802 21 13). (Hij verstrekt, indien gewenst, ook richtlijnen voor bijdragen om u te oriënteren. De bijdragen zijn strikt vertrouwelijk en zijn uitsluitend bekend bij de leden van de Financiële Commissie).

Verschillende stemmen zijn opgegaan om met de nieuwe formule van ca. Fr. 20'000 lagere kosten ook te trachten tot een sluitende begroting te komen (zonder tekort). De Financiële Commissie hoort graag uw ideeën hoe we dat zouden kunnen realiseren en zal actief mensen benaderen om die ideeën op haalbaarheid te toetsen.

De Financiële Commissie,
Eef J. Vogelesang, Jan B. Vos